

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/27/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614206925
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2614206925.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Trnava v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu JUDr. Daša Kontríková a Mgr. Renáta Gavalcová v právnej veci navrhovateľa: M. I., nar. XX.X.XXXX, štátny občan SR, bytom O. C. XXXX/X, I., zastúpený advokátkou JUDr. Alenou Arbetovou, so sídlom Námestie Sv. Martina 3A, Holíč proti odporkyni: T. I., nar. XX.X.XXXX, štátna občianka SR, bytom M. C. XXX/XX, Y., zastúpená advokátkou JUDr. Danielou Ježovou, LL.M., PhD., so sídlom Javorinská 13, Bratislava o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností účastníkov voči maloletému dieťaťu: Q. I., nar. XX.X.XXXX, štátna občianka SR, bytom u odporkyne, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Senici na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu v Senici č. k. 5P/42/ 2014 - 104 zo dňa 19. januára 2015 v časti určenia výživného taktó

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti, v časti určenia výživného potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd manželstvo navrhovateľa M. I., nar. XX.X.XXXX a odporkyne T. I., rodenej K., nar. XX.X.XXXX uzavreté dňa 6.4.2013 pred Matričným úradom Mesta Skalica, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Skalica vo zväzku 20, ročník 2013, na strane 137, pod poradovým číslom 12 rozviedol. Na čas po rozvode súd zveril maloletú Q. do osobnej starostlivosti odporkyne a navrhovateľovi určil povinnosť prispievať na výživu maloletej Q. sumou 230,- € mesačne, splatnou k rukám odporkyne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca, vopred, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku. Zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok sú oprávnení obidvaja rodičia. Súd upravil styk navrhovateľa s maloletou Q. na každú 1., 2. a 3. sobotu v každom mesiaci v roku v čase od 9.00 hod. do 19.00 hod., každú stredu v každom 4. týždni v mesiaci v roku v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod., počas mesiacov júl a august každý nepárny týždeň od pondelka od 9.00 hod. do stredy do 19.00 hod. a počas vianočných sviatkov každý párny rok od 23.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a každý nepárny rok od 28.12. od 9.00 hod. do 3.1. nasledujúceho roka do 18.00 hod. s tým, že odporkyňa je povinná dieťa na styk s navrhovateľom pripraviť, navrhovateľovi riadne odovzdať v mieste bydliska maloletého dieťaťa a navrhovateľ je povinný dieťa odporkyni vrátiť riadne a včas v mieste bydliska maloletého dieťaťa. O trovách rozhodol tak, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd z vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že návrh navrhovateľa bol podaný dôvodne. Žiadny z účastníkov v súčasnej dobe už nemá záujem na obnovení manželského spolužitia, neexistuje ani reálny predpoklad, že by účastníci obnovili manželské spolužitie, navrhovateľ v súčasnej dobe už žije v spoločnej domácnosti s inou ženou, s ktorou očakáva narodenie spoločného dieťaťa. Manželstvo účastníkov v súčasnej dobe už vôbec neplní svoj spoločenský účel, je len formálne a preto súd manželstvo účastníkov rozviedol. Príčinou rozvratu manželstva účastníkov je manželská nevera navrhovateľa, v dôsledku čoho manželstvo účastníkov prestalo plniť svoj spoločenský účel. Na čas po

rozvođe súd zveril maloleťu Q., narodenú z manželstva účastníkov, do osobnej starostlivosti odporkyne, nakoľko je v záujme maloletej, ktorá má len jeden a pol roka, aby naďalej zostala v starostlivosti odporkyne, ktorá sa o dieťa riadne a nepretržite stará, pričom v jej výchove a starostlivosti o maloleťu neboli zistené žiadne nedostatky, a nemenila tak svoje výchovné prostredie. Súd určil navrhovateľovi povinnosť prispievať na výživu maloletej Q. sumou 230,- € mesačne, ktorá je primeraná schopnostiam, možnostiam a príjmom obidvoch účastníkov a taktiež zvýšeným potrebám maloleteho dieťaťa. Súd pri rozhodovaní o výške výživného vzal v úvahu skutočnosť, že odporkyňa, ktorá je v súčasnej dobe na rodičovskej dovolenke s maloleťou Q., ktorá má len jeden a pol roka, musí starostlivosť o dieťa zabezpečovať nepretržite a preto nie je možné od nej spravodlivo žiadať, aby si našla prácu a tak zvýšila svoje príjmy, keďže jej jediný príjem, ktorý v súčasnej dobe má predstavuje len rodičovský príspevok v sume 203,20 € mesačne, ktorý nepostačuje ani len na pokrytie bežných, nieto nadštandardných potrieb maloletej. Z pokladničných dokladov, ktoré odporkyňa predložila súdu v súvislosti so zabezpečením potrieb maloletej mal súd preukázané, že stravu ako aj ošatenie pre maloleťu odporkyňa nakupuje v bežných obchodných reťazcoch, kde sú ceny výhodné a nie v značkových predajniach, kde sú ceny niekoľkonásobne vyššie. Ďalej vzal súd v úvahu príjem otca vo výške 1.189,30 € mesačne, pričom určené výživné v sume 230,- € mesačne predstavuje necelých 20 % z tohto príjmu a takto určená suma je odôvodnená potrebám dieťaťa. Súd prihliadal i na príjem priateľky navrhovateľa, pretože i táto má povinnosť podieľať sa na nákladoch navrhovateľa spojených s bývaním. Súd bral v úvahu len hypotekárny úver navrhovateľa, z ktorého financoval kúpu bytu, v ktorom reálne mienil žiť s odporkyňou a dcérou ako rodina a naopak nebral v úvahu ďalšie dva spotrebné úvery navrhovateľa, ktoré už súd nepovažoval za nevyhnutné na zabezpečenie potrieb navrhovateľa, pretože v zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd upravil styk navrhovateľa s maloleťou Q. na každú 1., 2. a 3. sobotu v každom mesiaci v roku v čase od 9.00 hod. do 19.00 hod., každú stredu v každom 4. týždni v mesiaci v roku v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod., počas mesiacov júl a august každý nepárny týždeň od pondelka od 9.00 hod. do stredy do 19.00 hod. a počas vianočných sviatkov každý párný rok od 23.12. od 9.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod. a každý nepárny rok od 28.12. od 9.00 hod. do 3.1. nasledujúceho roka do 18.00 hod., teda v rozsahu požadovanom tak navrhovateľom ako aj odporkyňou, pričom zohľadnil vek maloletej a jej potrebu stretávať sa s navrhovateľom, aby tak zostali zachované ich vzájomné citové väzby. Súd rozhodol o trovách konania v zmysle ustanovenia § 144, veta prvá O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože ide o rozvod manželstva, každý z účastníkov si trovy konania znáša sám.

Proti rozsudku voči výroku o určení výživného vo výške 230 eura podal odvolanie navrhovateľ podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a), b), c) a f) a ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. Uviedol, že v súčasnosti má jednu vyživovaciu povinnosť, avšak v priebehu ani nie 30 dní sa mu má narodiť ďalšie dieťa, ku ktorému bude mať vyživovaciu povinnosť ako aj k jeho priateľke, ktorá nastupuje na materskú dovolenku. Súd túto situáciu vyhodnotil tak, že má reálne jednu vyživovaciu povinnosť a stanovil výživné vo výške 20 % z jeho mzdy, pričom nebral do úvahy jeho náklady, ktoré vznikli v tom čase ešte nenarodenému dieťaťu, ktoré už však existovali. Súd neakceptoval jeho návrh na predloženie dôkazu, aby matka pri požiadavke na tak vysoké výživné preukázala oprávnené potreby, aspoň za posledné 3 mesiace. Vo svojom rozhodnutí súd o určení výživného vychádzal z percentuálnej časti jeho príjmu. Toto považuje za nesprávne a v rozpore so zásadami rodinného práva konkrétne s ustanovením § 75 Zákona o rodine - súd mal určiť výživné na základe odôvodnených potrieb oprávneného a možnostiach schopnostiach majetkových pomerov povinných. Poukázal na to, že v Českej republike, ktorá je za hľadiska právneho systému najbližšia, sa pokúšali zaviesť takzvaný tabuľkový systém výživného, avšak od neho upustili, nakoľko tento sa ukázal absolútne nevyhovujúci. Výživné má spotrebný charakter a slúži na uspokojovanie základných potrieb dieťaťa - strava, ošatenie, bývanie, kultúrne a vzdelávacie, športové a rekreačné potreby. Súd by mal predovšetkým skúmať vždy oprávnené potreby maloleteho. Súd vo svojom odôvodnení uviedol mesačné náklady mal. Q., poisťné 30 eur, detská výživa 100,-eur, oblečenie a obuv 70,- eur, plienky 50 eur. Odporkyňa však nepreukázala svoje tvrdenia a ich pravidelnosť. Uvedené náklady maloletej súd akceptoval len na základe ústneho tvrdenia odporkyne. Je reálne nemožné, aby odporkyňa mesačne minula na ošatenie dieťaťa každý mesiac 70 eur, stravu 100 eur a plienky 50 eur, napríklad dupačky v bežnom nie značkovom obchode stoja 4 eura. Jeho priateľka má vyživovaciu povinnosť voči svojmu dieťaťu a nastupuje materskú dovolenku, čakajú spoločné dieťa a tieto skutočnosti súd pri určení výživného vôbec nebral do úvahy. Mal za to že sa dalo predísť podaniu návrhu na zníženie výživného

ak by odvolací súd v tejto veci nerozhodol v jeho prospech. Preto navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

K odvolaniu sa vyjadrila odporkyňa, prostredníctvom svojej zástupkyne. Uviedla, že informácie v odvolaní sú neúplné. Predovšetkým otec mylne uvádza, že by súd stanovil výdavky na maloletú poistné 30 eur, detská výživa 100 eur, oblečenie a obuv 70 eur, plienky 50 eur. Ako vidno z odôvodnenia rozsudku na strane 4 ide o klamlivé a neúplné tvrdenie pričom celkový rozpis výdavkov na tejto strane rozsudku je uvedený. Nie je zrejmé, prečo si vybral navrhovateľ z tohto rozpisu len 4 výdavky, opomenul jej výdavky spojené s atopickým ekzémom, výdavky s bývaním maloletej. Rozpis výdavkov matka podrobne predložila súdu vo svojom vyjadrení, každý výdavok preukázala založením bločkov a dokladov. Celkové mesačné výdavky maloletej sú vo výške 370 eur a tieto sú preukázané v spise. Tieto výdavky sú reálne a výživné určené súdom vo výške 230 eur je odôvodnené potrebám maloletej ako aj možnosťami a schopnosťami otca matka. S rozhodnutím súdu prvého stupňa súhlasí, nie je založené však rozhodnutie na percente z jeho príjmov, ale na reálnych nákladoch maloletej a reálnych príjmoch a výdavkoch povinného. Navyše poukázala na životnú úroveň navrhovateľa, pretože pristúpil ku kúpe ďalšej nehnuteľnosti po vydaní rozhodnutia a to rozostavaného rodinného domu. Maloletá má právo podieľať na životnej úrovni navrhovateľa, svojho otca, preto navrhla vecne správny rozsudok súdu 1. stupňa potvrdiť.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca vyjadril tak, že určená výška výživného je pre maloleté dieťa vo výške 230 eur primeraná vzhľadom k veku a potrebám dieťaťa a príjmovým možnosťami povinného.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), potom čo zistil, že odvolanie bolo podané včas oprávnenou osobou (§ 201 § 204 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania postupom podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p., pretože zistil, že rozhodnutie súdu 1. stupňa je vecne správne.

Odvolací súd sa stotožňuje so správnym odôvodnením súdu prvého stupňa v rozhodnutí a poukazuje naň s poukazom na uvedené ust. § 219 ods. 2) O.s.p. Prvostupňový súd v tomto smere vykonal riadne dokazovanie, aby zistil reálne možnosti a schopnosti oboch rodičov, potreby mal. dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zák. o rod.) a tak jednotlivo a súhrne (§ 132 O.s.p.) vyhodnotil dôkazy. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že vec správne právne právne posúdil a podriadil pod aplikáciu daných ustanovení Zákona o rodine. Preto bolo rozhodnutie v napadnutej časti potvrdené podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu

Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež starostlivosťou o domácnosť, poskytovaním vecných plnení a treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhradzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa osobne o dieťa stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré súd určí. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je určujúca životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukazovať, napr. výška mesačných nákladov rodiča, a to v súhrne aj jednotlivé položky, smerodajnou môže byť tak výška položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné a ktoré signalizujú prebytok finančných prostriedkov, napr. ako sú účty na mobilný telefón, na internet, dovolenky, na pohonné hmoty atď. Podstatnou zásadou pri určovaní výšky výživného na strane povinného je miera jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôsobiť ich takto takejto životnej úrovni. Rozdielnosť životnej úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia a tento však treba pri posudzovaní ďalej modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosťami, a to je fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor, prax, skúsenosť v odbore atď. Možnosť rodiča ovplyvňujú aj objektívne okolnosti ako je dopyt na trhu, hodnotenie rovnakej pozície atď. Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča teda nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové prípadne aj majetkové možnosti dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Majetkové pomery rodiča možno preukázať výpismi z listov vlastníctva, technickým preukazom, resp. inými dôkazmi, ktoré sú spôsobilé osvedčiť stupeň majetkového zabezpečenia rodiča. Z príjmov rodiča sa pre účely výživného okrem zárobku započítavajú tiež autorské odmeny, výnosy z majetku, obchodných spoločností, z akcií, prijaté odplaty za nájom a pod. Príjem predstavuje tiež odmena za prácu nadčas, pri ktorej však treba zohľadniť do určitej miery tiež zvýšené osobné vypätie rodiča a skutočnosť, že s prácou nadčas nemožno dlhodobo počítať ako s obligatónnym činiteľom zvýšenia vlastného príjmu. Do príjmu rodiča v pracovnom príjme sa zohľadnia aj benefity z pracovného pomeru, ako sú diéty alebo poskytované finančné náhrady za auto atď. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča treba posudzovať vždy komplexne. Najlepším ukazovateľom je práve životná úroveň rodiča. Ani túto však nemožno absolutizovať, pretože ak rodič má dostatočné majetkové pomery na to, aby dieťaťu zabezpečil vyššiu životnú úroveň, avšak sám svoje potreby obmedzuje, odopiera si a šetrí, potom treba pri hodnotení dôkazov vychádzať z možnosti životnej úrovne rodiča a nie z reálneho stavu.

Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa robiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojenie jeho potrieb. Medzi tie základné patrí bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogéria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky na záujmovú činnosť atď. Zo stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa súd pristupuje potom k určeniu miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladov bude podieľať každý z rodičov. To závisí od viacerých faktorov na strane každého povinného je to predovšetkým jeho: - zárobkové schopnosti a možnosti, - majetkové pomery, - životná úroveň, - počet iných vyživovacích povinností, ich výška, - plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej je dieťa členom, - plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami, nad rámec určených súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká, je nutné porovnať faktory u oboch rodičov navzájom a zohľadniť tiež osobnú starostlivosť o dieťa. Keďže výživné je peňažná forma plnenia vyživovacej povinnosti, povinný rodič ho bude platiť dieťaťu do rúk oprávneného rodiča, ktorý je povinný použiť ho na úhradu potrieb dieťaťa (Bronislava Paveleková: Zákon o rodine, komentár, vydavateľstvo C.H.-Beck).

Súd pri rozhodovaní o výške výživného vzal v úvahu skutočnosť, že odporkyňa je v súčasnej dobe na rodičovskej dovolenke, rodičovský príspevok poberá v sume 203,20 € mesačne, čo je jej jediný príjem a prídavky na maloletú Q. poberá v sume 23,52 € mesačne. Odporkyňa predložila súdu pokladničné doklady v súvislosti so zabezpečením potrieb maloletej a súd mal preukázané, že stravu, ošatenie pre maloletú nakupuje v bežných obchodných reťazcoch, kde sú ceny výhodné a nie v značkových. Maloletá trpí atopickým ekzémom a musí používať len lekársku kozmetiku značky Bioderma, za ktorú odporkyňa platí cca 20,- € mesačne a za špeciálny detský prášok na pranie 20,- € mesačne. Poplatky za lekárske ošetrenia maloletej predstavujú sumu cca 30,- € mesačne. Z uvedeného vyplýva, že výdavky odporkyne, len v súvislosti so starostlivosťou o maloleté dieťa, vysoko prevyšujú jej príjem z rodičovského príspevku a prídavkov na dieťa. Odporkyňa inú vyživovaciu povinnosť nemá. Súd zobral do úvahy, že navrhovateľ je zamestnaný v spoločnosti T. T. A. s.r.o., o.z. M., kde dosahuje priemerný mesačný čistý príjem v sume 1.189,30 € a poberá daňový bonus v sume 21,41 € mesačne. Priateľka navrhovateľa pracuje v tej istej spoločnosti a zarába cca 1.500,- € mesačne. Doteraz inú vyživovaciu povinnosť nemá. Súd bral v úvahu len hypotekárny úver navrhovateľa, z ktorého financoval kúpu bytu, v ktorom reálne mienil žiť s odporkyňou a dcérou ako rodina a naopak nevzal v úvahu ďalšie dva spotrebné úvery navrhovateľa, ktoré už súd nepovažoval za nevyhnutné na zabezpečenie potrieb navrhovateľa, pretože v zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

Preto bolo rozhodnutie súdu I. stupňa v napadnutej časti potvrdené podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie .